

מרכז המידע למודיעין ולטרור
המרכז למורשת המודיעין (מל"מ)

28 בספטמבר 2008

תגובות (ראשוניות) בעולם הערבי לבחירתה של השרה ציפי לבני לראשות מפלגת קדימה

תחת הכותרת "מרוץ שליחים", ראש הממשלה אולמרט מעביר ללבני שלד של יונת השלום, נושאת עלה של זית עליה נכתב "תהליך השלום" (עיתון פלסטין של חמאס; אתר פאלטודיי, 23 בספטמבר)

1. כלי התקשורת הערביים והפלסטינים עקבו בעניין אחר הבחירות שנערכו לאחרונה לראשות מפלגת קדימה וסקרו (לרוב באופן מגמתי וחד-צדדי) את מה שניתן ללמוד הביורפיה, ההצהרות ומורשת האבות של השרה ציפי לבני.

2. ההתייחסויות לבחירתה של ציפי לבני נעו בין שני קטבים:

א. **התבטאויות בעלות אופי ענייני ולעיתים אף חיובי**, שהבליטו את העובדה שאישה נבחרה לראשות קדימה (תוך השוואתה לגולדה מאיר), ייחסו לציפי לבני עמדות פוליטיות פרגמטיות והביעו תקווה כי היא תקדם את המו"מ עם הפלסטינים. התייחסויות ברוח זו היו לעיתים ברשות הפלסטינית, במצרים ובירדן.

ב. **התבטאויות עוינות**, שייחסו לציפי לבני "עבר טרוריסטי" במוסד ודעות ימניות אותן ספגה בביתה. התייחסויות כאלו (שביטוי מובהק שלהן נמצא בקריקטורות) טענו כי אין הבדל בין ציפי לבני לבין שאר המנהיגים הישראלים וכי היא תמשך ב"טבח הפלסטינים" תוך תשלום מס שפתיים לשלום.

3. להלן תגובות ראשוניות כפי שבאו לידי ביטוי בתקשורת הערבית.

הרשות הפלסטינית

4. בכירי הרשות הפלסטינית קידמו בברכה את בחירתה של השרה ציפי לבני לראשות מפלגת קדימה בציינם כי הם ישתפו עימה פעולה במו"מ להסכם שלום:

א. **אבו מאזן**, שוחח בטלפון עם ציפי לבני וברך אותה על ניצחונה (סוכנות ופא, 18 ספטמבר). לדבריו, ישתף פעולה עם כל מי שייבחר: "...לנו [זה] לא משנה. זהו עניין ישראלי פנימי" (סוכנות ופא, 18 ספטמבר).

ב. **צא"ב עריקאת**, ראש מחלקת המו"מ באש"פ, הביע תקווה שייפתח מו"מ "רציני" ושהבוחר הישראלי ייבחר בהסרת ההתנחלויות וגדר ההפרדה". הוא הוסיף כי הבחירות הינן "עניין ישראלי פנימי" והביע תקוותו כי המצב (בזירה הפוליטית הפנים-ישראלית) יתייצב (סי"צ, 18 ספטמבר).

ג. **אבו עלאאי**, יו"ר צוות המו"מ הפלסטיני, קידם בברכה את ניצחונה של ציפי לבני בבחירות. הוא ציין כי היא הייתה מעורבת בתהליך השלום וכי הוא מאמין שהיא תשאף לקדם את המו"מ עם הפלסטינים (רויטרס, 18 ספטמבר).

ד. **יאסר עבד אלרבה** אמר כי הממשלה הפלסטינית שיתפה פעולה עם הממשלות הישראליות בעבר, אולם הממשלה נוכחית קיים שיתוף פעולה באופן שונה. לדבריו על לבני לפעול ולא רק לדבר (סוכנות הידיעות האיטלקית, 18 בספטמבר).

5. בעוד אבו מאזן ובכירי הרשות מברכים על בחירתה של ציפי לבני, הופיעה בעיתון **אלחיאת אלג'דידה** (22 בספטמבר) קריקטורה ארסית המציגה את ציפי לבני כרוצחת וכאויבת השלום. ציין כי העיתון הינו יומון רשמי למחצה, בבעלות הרשות הפלסטינית וכי אין זאת הפעם הראשונה שהעיתון מפרסם הסתה ארסית נגד ישראל.

השרה ציפי לבני בדמות מונה ליזה, אוחזת סכין נוטפת דם, כשברקע בית כלא. מימין יונת השלום העומדת להיתלות ומפתח המסמל את "זכות השיבה". יתכן כי השימוש בדמותה של מונה ליזה בעלת החיור האניגמטי מסמל את חוסר הוודאות לגבי אישיותה ופעילותה של ציפי לבני (אתר אלחיאת אלג'דידה, 22 בספטמבר). הקריקטורה התפרסמה גם באתר קדסנט של הג'האד האסלאמי בפלסטין.

6. תנועת חמאס (כצפוי) המעיטה במשמעות הבחירות במפלגת קדימה וטענה כי אין הבדל בין ציפי לבני לבין שאר המנהיגים בישראל. ראש ממשל החמאס בעזה **אסאמעיל הניה** ציין כי העניין הפלסטיני לא יושפע מהבחירות הללו משום שכל מנהיגי ישראל מאוחדים בעוינות שלהם כלפי העם הפלסטיני ומסרבים להכיר בזכויותיו, "לרבות הקמת מדינתו העצמאית שבירתה ירושלים ושיבת הפליטים" (סוכנות ראמתאן, 17 ספטמבר). **פוזי ברהום**, דובר חמאס, ציין כי משמעות עליית לבני לכס השלטון הינה "המשך מדיניות הדיכוי והתוקפנות" והדגיש כי חמאס דבקה ב"אופציית ההתנגדות" (קרי-דרך הטרור) כבחירה אסטרטגית (Palestine-info, 18 ספטמבר).

הכותרת "אולמרט מתפטר ומוסר את תפקידו למחליפו". אולמרט מגיש סכין מגואלת בדם עליה כתוב "טבח הפלסטינים" לבא אחריו (מתוך אתר האינטרנט של אמיא ג'חא, קריקטוריסטית המזוהה עם חמאס, הפופולארית מאוד בקרב הפלסטינים והעולם הערבי, 22 בספטמבר)

מצרים

7. במאמרו השבועי תחת הכותרת "ישראל בעידן לבני והמשימה הקשה להשכנת שלום" כותב **עבדאללה חסן**, העורך הראשי של סוכנות ידיעות המזרח תיכונית, כי עם זכייתה של לבני הסתיים דור המנהיגים הישראליים והופיע דור חדש המנסה לממש את מה שלא הצליח הדור הקודם. אולם הנסיבות השתנו כעת והתמורות הבינלאומיות מתחוללות בקצב מהיר באופן שהשלום היא החלופה החזקה ביותר העומדת כעת על הפרק כדי שישראל תחיה בשלום. הכותב מעלה את השאלה האם לבני תצליח לממש את דרך השלום בניגוד לגולדה מאיר שהובילה את ישראל למלחמת 1973 (**אח'באר אליום**, 20 בספטמבר, 2008).

8. **אחמד אבו צאלח** כתב מאמר שכותרתו "האישה השנייה שתשלט על ישראל, לבני מומחית לאילוף גברים". במאמר נכתב כי לבני נוהגת לנקוט עמדות מעורפלות תוך הסתפקות בהצגת עמדה כללית בנושאי המו"מ עם הפלסטינים ולכן היא זכתה לתמיכה נרחבת מצד מדינות ערביות. אולם לחצי תעמולת הבחירות מאלצים את לבני בימים האחרונים לחשוף את עמדותיה האמיתיות שאינן יותר מאשר עקרונות ציוניים וישראליים המתחילים בהתנגדות לויתור על ירושלים ולשיבה לגבולות 1967 ולמימוש זכות השיבה של הפליטים. לדברי כותב המאמר לבני היא האישה החזקה בישראל והיא אשת השעה שהצליחה לסלק את אהוד אולמרט ושאל מופז (**אלאסבוע**¹, 20 בספטמבר, 2008).

ציפי לבני, מניפה שלטים. על האחד נכתב "ביטחון ישראל" והשני "המשימה הראשונה". ערבי פונה אליה ואומר: "קדימה, שחקי במשחק אחר!". משמאל: בתים ומעליהם כתובת "התנחלויות" (אלאהראם, 22 בספטמבר, 2008).

¹ שבועון עצמאי מצרי המייצג אישים עצמאיים. מותח בדרך כלל ביקורת קשה על המשטר.

9. ניצחונה של השרה ציפי לבני בבחירות במפלגת קדימה זכה לסיקור צנוע יחסית בתקשורת הירדנית. התגובות לבחירתה נעו בין הבעת תקווה באשר לסיכויי קידום הסכם עם הפלסטינים לבין פסימיות הנובעת מאישיותה ומצב הפוליטי בישראל, ברשות הפלסטינית ובאזור כולו. בקרב הטוקבקיסטים באתרי האינטרנט לא הייתה תמימות דעים. לצד תגובות קשות הירודות לפסים אישיים ניתן היה להבחין גם בתגובות אוהדות. חלק מהטוקבקיסטים ראו בעובדה שאישה יכולה להגיע לעמדה של מנהיגות בישראל עדות לדמוקרטיה וליתרון של לישראל על פני מדינות ערב ("יגיע יום שבכל המדינות תשלוט אישה"). חלקם הביעו זעזוע מכך ("יקלל אללה את העם שאישה מנהיגתו...").

10. בין כותבי המאמרים לא קיימת תמימות דעים לגבי אישיותה של ציפי לבני ויכולתה לקדם הסכם שלום עם הפלסטינים:

א. **מאזן חאמד**, בכתבה באלדסטור, מציין כי שרת החוץ היא אישה קשוחה ובניגוד להילארי קלינטון היא לא ראה בעצם היותה אישה הצדקה לבחירתה. לדברי הכותב מי שפוגש אותה בפעם הראשונה נדהם מהכנות שלה ומיכולתה לשמור על דיסטנס בינה לבין האחרים. לדבריו, למרות ניסיונה המוגבל בפוליטיקה לא ניתן להתכחש לעובדה שהיא סייעה לאריאל שרון לממש את תוכנית ההינתקות מעזה והיא זו שסיפקה לאולמרט מוצא מדיני ממלחמת לבנון השנייה (**אלדסטור**, יומון ממסדי למחצה, 21 בספטמבר, 2008).

ב. **צאלח אלקלאב**, המייצג את הממסד הירדני, כתב באלראי מאמר שכותרתו "**לבני לאן**". הכותב הודף את אלה המזכירים את עברה הימני של ציפי לבני ואומר כי גם יצחק רבין שהיה גנרל והחזיק בקו ניצי אימץ בסופו של דבר קו יוני וחתם על הסכם אוסלו גם מנחם בגין חתם על הסכם קמפ דייוויד ופרק התנחלויות לאחר שראה שהאינטרס הישראלי מצריך זאת. על פי כותב המאמר ציפי לבני אינה מאלה הדוגלים בארץ ישראל השלמה אלא נמנת על זרם ריאלי יותר הסבור כי ישראל צריכה להיות חלק מהמזרח התיכון ושעליה להכיר במדינה פלסטינית בשטחי 1967. לדברי כותב המאמר, אין לראות בכל הישראלים מקשה אחת שכן ברור כי ראש הממשלה הבאה נמנית על אותו זרם המשוכנע כי הזמן אינו משחק לטובתה של ישראל ושיש להכיר במציאות ולקבל פשרה היסטורית (**אלראי**, 22 בספטמבר, 2008).

ג. **מחמוד כעוש**, במאמר באלערב אליום, כותב כי מנהיגת קדימה איננה אוהבת את ההשוואה עם גולדה מאיר משום שמאיר הייתה ביתו של נגר אוקראיני וחברה במפלגת העבודה בעוד ציפי לבני היא ביתו של פעיל ב"כנופיות הטרור היהודיות שבראשן עמד מנחם בגין...". לדברי כותב המאמר, גדלה לבני בבית שנטפה ממנו שנאה לערבים וכבר מילדותה היא ינקה את "חלב הטרור" **מחמוד כעוש** סבור

שלא יתאפשר להשיג בזמן הקרוב הסכם והמו"מ יוקפא בזמן הקרוב מאחר וארה"ב טרודה בענייני הבחירות הקרובות וישראל והרשות הפלסטינית נמצאות בתקופה המתאפיינת בחוסר יציבות פוליטית (**אלערב אליום**, 22 בספטמבר, 2008).

סוריה

11. העיתונות הסורית הממסדית (**תשרין, אלת'ורה**) השופר של המשטר, פרטה בצורה מעוותת ומגמתית את הביוגרפיה של ציפי לבני, תוך הבלטת הטענה כי היא הייתה מעורבת בהתנקשויות במנהיגים פלסטינים במסגרת עבודתה במוסד. על רקע עברה, הצהרותיה הנוכחיות ומורשת האבות שלה, מביעים כותבי המאמרים פסימיות לגבי סיכויי נכונותה של ציפי לבני לקדם את השלום באזור.

12. **עצאם דארי**, העורך הראשי של העיתון תשרין סקר, במאמר הנושא את הכותרת "ציפי, הציפור החדשה של ישראל" את קורות חייה ותכונותיה של ציפי לבני אותה כינה בשם "יפיפיית המוסד" ו"מלכת ישראל החדשה" המועמדת להיכנס למועדון ראשי הממשלה הישראליים. בסקירה הביוגרפית נכתב כי היא שרתה בדרגת סגן בצה"ל ואחר כך עברה למוסד. בעת שירותה במוסד היא נחלה "הצלחות מזהירות" כאשר "עברה מבירה ערבית אחת לשנייה על מנת לקחת חלק בהתנקשויות בטרוריסטים ערביים" באותה תקופה היא כונתה, לטענת כותב המאמר, "ציידת המנהיגים הפלסטינים". לגבי ההווה נכתב כי לבני הפכה ל"אשת ברזל" החדשה, אשר תצטרך לקבל את החלטות בנושא מלחמה ושלום ועתיד האזור (**תשרין**, 20 בספטמבר, 2008).

13. במאמר נוסף של עצאם דארי (**תשרין**, 24 בספטמבר) שב הכותב וסוקר את הסביבה מתוכה צמחה ציפי לבני ואת עברה במוסד. המסקנה אליה הוא מגיע היא "האם עלינו לצפות לדבר טוב ממי שגדלה במשפחה שביצעה התנקשויות והרג ואף עסקה בתחום זה בעצמה?!". כותב המאמר טוען כי גם הצהרותיה של ציפי לבני במהלך כהונתה כשרת החוץ מעידות כי "נטיותיה אינן לשלום...". בסיום המאמר הכותב מביע ביטחונו כי לאחר הרכבת הממשלה החדשה "האמת שלפיה ישראל אינה רוצה בשלום תצא לאור".

14. בהמשך אותו מאמר מציין עצאם דארי: "אם 'יונת המוסד' רוצה לכפר על פשעיה ופשעי משפחתה, ואם היא תביע רצון אמיתי לכונן שלום, היא תשיג שלום. אם לא, אזי האזור יישאר במצב של מלחמות והיעדר שלום, ובמצב של מתח וחוסר יציבות". כותב המאמר מוסיף כי ציפי לבני בקיאה היטב ב"דרישות השלום" שבמרכזן "השבת האדמה הערבית הכבושה לבעליה". בסיום המאמר מביע הכותב פסימיות לגבי הסיכוי שהדבר יקרה שציפי לבני תתכחש למורשת הוריה שהיו חברי אצ"ל, ושהיא תסטה ממדיניות ראשי ממשלת ישראל הקודמים.

15. במאמר באלת'ורה, פרי עטו של **מחמד עלי בוט'ה**, מזהיר כותב המאמר מפני הסלמת המתרחשות באזור לאור הצהרותיה של ציפי לבני ערב הבחירות בהן שללה את זכות השיבה, ניהול משא ומתן על ירושלים והחזרת רמת הגולן. לדברי כותב המאמר "שלושת הלאוים" הללו שהוא מייחס לציפי לבני, לא היו רק סיסמאות של ערב בחירות אלא התחייבויות שלה לפיהן תפעל בעתיד הדבר ממחיש כי ישראל אינה מעוניינת בשלום והיא ממשיכה במדיניותה התוקפנית. לדברי כותב המאמר עמדה זו מחזקת את העובדה כי האזור צועד לעבר "הסלמה נוספת" ומשבר ממושך (**אלת'ורה**, 18 בספטמבר 2008).

לבנון

16. במאמרו השבועי בביטאון חזבאללה כותב **מצטפא ח'אזם** כי כניסתה של ציפי לבני לתפקיד ראש ממשלת ישראל משמעותה מעבר למדיניות של "יד ברזל המכוסה בכפפת משי". במאמר נכתב כי ציפי לבני מנסה לשכנע את העולם ש"הטובים ינצחו" אולם המאבק בישראל, קובע המאמר, אינו בין טוב לרע משום שהיא מהווה "רוע מוחלט". לדברי המאמר הולכת ציפי לבני בדרכה של גולדה מאיר ממשרד החוץ אל ראשות הממשלה והדבר מעלה תהייה האם גורלה יהיה זהה לזה של קודמתה בראשות הממשלה גולדה מאיר, שנאלצה לעזוב את תפקידה בעקבות מלחמת 1973 (יום הכיפורים). (**אלאנתקאד**, 19 בספטמבר, 2008)

סעודיה

מלאך המוות מסיר את מסיכת אולמרט ועוטה את מסיכת לבני
(אלוטן 21 בספטמבר, 2008)

כווית

תחת הכותרת "לבני מנהיגת מפלגת קדימה", לבני ומחליקה על גלגליות כשהיא מחליפה את אולמרט הנכה (אלג'רידה, כוית, 19 בספטמבר 2008)

אמירויות המפרץ

"אותה גברת בשינוי אדרת": במנהיגותה של ליבני אין כל מסר חדש היא בעצם היא צידו השני של הקלף של אולמרט (אלביאן, האמירויות, 19 בספטמבר 2008)

תחת הכותרת "ציפי לבני מפעילות במוסד לראשות הממשלה" נראת דמותה הגברית של לבני אוחזת ברובה (אלראיה, קטר, 21 בספטמבר 2008)

תימן

תחת הכותרת "כיצד רואים הערבים את ציפי לבני אחרי שהכירו את גולדה מאיר", נראה ערבי עיוור אותו מוליך ערבי צעיר יותר מול תמונות השתיים. הצעיר נראה מאוהב. המסר הוא שהערבים היו עיוורים לגולדה ושוגים בהתלהבות מלבני (אלאיאם, תימן, 21 בספטמבר 2008)